



# **KOKOEKO seminaari**

## **Ympäristönäkökohdat hankinnoissa**

Leena Piekkola

Kuopion seudun hankintatoimi

29.10.2008

# Miten julkiset hankinnat liittyvät ympäristöön?

- Viranomaiset ovat huomattava kuluttajaryhmä Euroopassa: he kuluttavat noin 16 % EU:n bruttokansantuotteesta.
- Kohdistamalla ostovoimaansa tavaroihin ja palveluihin, joissa otetaan myös ympäristö huomioon, julkiset hankintayksiköt voivat edistää merkittävästi kestäväää kehitystä.

# Miten julkiset hankinnat liittyvät ympäristöön?

Ympäristöä säästävillä julkisilla hankinnoilla tarkoitetaan **esimerkiksi** energiatehokkaiden tietokoneiden ja rakennusten hankkimista, ympäristön kannalta kestävästä puutavarasta valmistettujen toimistokalusteiden hankkimista, kierrätyspaperin, sähköautojen ja ympäristöystävällisen julkisen liikenteen käyttöä, luomuruoan hankkimista ruokaloihin, uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön hankkimista tai uusimpien ekologisten ratkaisujen mukaisten ilmastointijärjestelmien valitsemista.

# Miten julkiset hankinnat liittyvät ympäristöön?

- Ekologisissa hankinnoissa on kyse myös esimerkiksi toimimisesta ja markkinoihin vaikuttamisesta. Panostamalla hankintojen ekologisuuteen julkiset organisaatiot voivat tarjota teollisuudelle todellisia kannustimia ympäristöystävällisen teknologian kehittämiseen. Vaikutus voi olla hyvinkin merkittävä joillakin sellaisilla tavara-, urakka- ja palvelualoilla, joilla julkiset hankintayksiköt hallitsevat suurta osaa markkinoista (esimerkiksi tietokoneet, energiatehokkaat rakennukset, julkinen liikenne).
- Ympäristöä säästäviä hankintoja; Euroopan komissio 2005

Tekemällä viisaita hankintoja voidaan säästää materiaalia ja energiaa, vähentää jätteitä ja saastumista sekä edistää kestäviä toimintamalleja

## Potentiaaliset ympäristöhyödyt

Euroopan komissio on yhteisrahoittanut Relief (1) -nimistä tutkimushanketta, jossa tehtiin tieteellinen arvio potentiaalisista ympäristöhyödyistä, jotka toteutuisivat, jos ekologisten julkisten hankintojen periaate otettaisiin laajasti käyttöön EU:n alueella.

Ympäristöä säästäviä hankintoja; Euroopan komissio 2005

Tulokset ovat seuraavat:

- **Jos kaikki viranomaiset EU:ssa vaatisivat ekologista ”vihreää sähköä”, CO<sub>2</sub>-päästöjen määrä vähenisi 60 miljoonaa tonnia, mikä vastaa 18:aa prosenttia tavoitteesta, johon EU on sitoutunut kasvihuonekaasujen vähentämistä koskevassa Kioton pöytäkirjassa. Lähes yhtä suuri säästö saavutettaisiin, jos julkiset hankkijat valitsisivat ympäristöominaisuuksiltaan korkealaatuisia rakennuksia.**
- **Jos kaikki julkiset hankkijat EU:ssa vaatisivat entistä energiatehokkaampia tietokoneita ja energiatehokkuutta lisättäisiin koko alalla, CO<sub>2</sub>-päästöt vähenisivät 830 000 tonnia.**
- **Jos kaikki eurooppalaiset julkiset hankkijat valitsisivat rakennuksiinsa tehokkaat WC-altaat ja hanat, vedenkulutus vähenisi 200 miljoonaa tonnia (joka vastaa 0,6:ta prosenttia kotitalouksien kokonaiskulutuksesta EU:ssa).**

Ekologisten julkisten hankintojen avulla voidaan samanaikaisesti säästää rahaa ja suojella ympäristöä, kun huomioidaan hankinnan koko elinkaari ja sen kustannukset.

## Tuotteiden elinkaari



# Porissa ostetaan vähemmän

- Ekologinen hankintapolitiikka ei aina merkitse ympäristöystävällisempien tuotteiden ostamista, vaan se voi merkitä myös sitä, että ostetaan yksinkertaisesti vähemmän. Porin kaupungissa luotiin sisäinen kierrätysjärjestelmä, joka toimi verkkopohjaisen ilmoitustaulun muodossa. Työntekijät, jotka eivät enää käyttäneet tiettyä toimistotarviketta, saattoivat antaa sen muille osastoille tai työntekijöille, joilla oli sille käyttöä.

Ympäristöä säästäviä hankintoja; Euroopan komissio 2005

- (1) Lisää tietoa: <http://www3.iclei.org/egpis/egpc-061.html>



# Meillä Kuopion seudulla....

## **Kopiopaperille asetettavat vähimmäislaatuvaatimukset**

- Tarjottavan kopiopaperin tulee täyttää kaikki seuraavat vähimmäislaatuvaatimukset: kopiopaperin on oltava arkistokelpoista (ISO 9706 tai vastaava), paino 80g /m<sup>2</sup>, väri valkea, koot A4 ja A3, soveltuu laser- ja mustesuihkutulostimiin , soveltuu monitoimilaitteisiin ja kopiokoneisiin sekä telefaxeihin, **valmistuksessa otettu ympäristöasiat huomioon (ISO 14001, EMAS tai vastaava)**

## **Vesannon kunnan kirjastokalusteet:**

- **Uusien varastohyllyjen vaihtoehtoisena tarjouksena otetaan huomioon tarjous käytetyistä, hyväkuntoisista, varastohyllyistä.**

## **Tarjouspyyntö Vaipat:**

- Hankintakauden aikana voidaan ottaa tarpeen mukaan tuotekokeiluun tai käyttöön uusia tuotteita ensisijaisesti valituilta sopimustoimittajilta. **Hankintakauden aikana tavoitteena on tehostaa vaippojen käyttöä ja mukavuutta, karsia ympäristön jätekuormitusta ja etsiä toimintaan tehokkuutta ja säästöjä.**

## Hankintalaki 2§

### **Julkisissa hankinnoissa noudatettavat periaatteet**

- Hankintayksikön on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet, kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia tasapuolisesti ja syrjimättä sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.
- Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti ja suunnitelmallisesti sekä mahdollisimman tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina **ympäristönäkökohdat huomioon ottaen**. Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää puitejärjestelyjä sekä tehdä yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistyömahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.
- Jos tarjouskilpailussa ehdokkaana tai tarjoajana on hankintayksikön omistama yhteisö tai laitos taikka toinen hankintayksikkö, sitä on kohdeltava samalla tavoin kuin muita ehdokkaita ja tarjoajia.

- Tervetuloa KOKOEKO seminaariin  
Kuopioon!